

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Mijdrecht

05/03/2020
jaargang 98

nr **23**

Op 29 september 1998 wordt de gemeente van Mijdrecht opgeschrikt door het onverwachte overlijden van ouderling L. Staat, in de leeftijd van 77 jaar. Vanaf 1961 heeft hij de gemeente in het ambt gediend. Zes dagen later vindt de begrafenis plaats. Tijdens de rouwdienst merkt ds. M. Mondria onder meer op: 'Zijn stem wordt nu niet meer gehoord. O, hij heeft u bezocht aan de huizen, hij heeft meegeleefd in blijde en

droeve omstandigheden. Hij heeft de zorgen gedragen. Hij heeft gewaarschuwd. Hij heeft ook de dienst des Heeren mogen aanprezen en dat vanuit het wonder dat de Heere naar hem had willen omzien. Daarom kon het ook voor een ander. Zo heeft hij zijn werk mogen doen en hij was zelf de eerste die er zo hartelijk van overtuigd was, dat er zoveel tekort en gebrek aan gekleefd heeft, waarover de Heere verzoening moest doen'.

Een gebed om verlossing

Het is wel nodig om een boete- en biddag te houden, gezien alle omstandigheden waarin we leven. Zonde is geen zonde meer, het recht struikelt op de straat en de liefde van velen is aan het verkouden. En toch zoekt de Heere in alles Zijn eigen eer, en om niet de eeuwige behoudenis van een zondaar.

Help ons, o God onzes heils, ter oor-zake van de eer Uws Naams; en red ons en doe verzoening over onze zonden, om Uws Naams wil.

Psalm 79:9

ds. C. van Krimpen,
Yerseke

‘Een psalm van Asaf’. De opperzangmeester en profeet bezingt de toestand van de gemeente, door de Heilige Geest opgeschreven. Gods gemeente beklagt zich over de wreedheden van de vijanden die Jeruzalem en de tempel hadden verwoest. En hij bidt Hem dat Hij vergetende en verzoenende hunne zonden, om Zijns eer wil, hen genadiglijk en spoedig verlosse en de vijand straffe, tot eeuwige lof van Zijn Naam. In de verzen 1 tot 4 lezen we van een bittere klacht. En in de verzen 5 tot 12 een gebed om de hulp des Heeren. Ze zijn in diepe ellende. Ze erkennen ook de schuld bij zichzelf. Wat een groot voorrecht als we de schuld nog bij onszelf zoeken, ook uitwendig in onze dagen! Wij hebben gezondigd en gedaan dat kwaad is in

Zijn oog. O, welzalig die persoonlijk in de schuld mag komen en de Heere om vergeving gaat smeken.

Hoor het gebed van Asaf: ‘Help ons’. Hij weet waar hij terecht kan; ja, waar hij zijn persoonlijke noden en de noden van zijn volk kwijt mag raken. Nee, niet alleen zijn persoonlijke nood, ook de nood van zijn volk, hoor maar: ‘Ons’, dat is met insluiting van zichzelf. Asaf is als het ware een voorbidder, net als eenmaal Mozes en ook David. O zie, Asaf is met zijn volk de nood bij de Heere aan het brengen; daar alleen is de enige toevlucht en de ware hoop. ‘Help ons’, als gemeenten, als land, als vorstenhuis. ‘Help ons’, ook op de biddag, onze visserij, het landleven, het kantoor-, transport- en handelsleven, onze politiemensen, het verplegend personeel en onze moeders in de gezinnen. Zeker, overal mogen we de Heere om hulp en bijstand vragen.

Persoonlijke vraag

Mag ik persoonlijk worden? Hoe is het met onze ziel op weg en reis naar de eeuwigheid? Wat is uw verwachting? Hoe is uw biddag? Wat is nu ten diepste uw nood? We leven zo gemakkelijk door en het onderscheid van wat het wel is en wat het niet is, wordt haast niet meer opgemerkt. Een beetje godsdienst en een vroom leven is voor velen onder ons genoeg. Maar we moeten met God worden verzoend, in een weg van recht en gerechtigheid, door de arbeid van de Borg Christus alleen. ‘Help ons’. In de waarachtige wedergeboorte wendt men zich niet meer tot hulp van mensen, maar dan wordt Gods hulp zo nodig. ‘Help ons’, dat wordt het ware gebed om Gods hulp. Daar alleen wordt hun nood heengedreven. ‘Help ons, o God onzes heils’. Welzalig die dit op goede gronden mag zeggen. Waar deze God de alleen Algenoegzame is geworden in hun leven. ‘Red ons’.

Medereiziger, we gaan niet verloren, maar liggen verloren! O, is dat gebed al waar geworden: ‘Red ons’. Redding heeft iemand nodig die geheel verloren ligt en niets meer heeft tot zijn behoudenis. O zeker, we zijn verdorven van het hoofd tot de voetzool toe. God doet geen onrecht in de eis van de wet, wat de mens niet meer vol-

In dit nummer

- 6** Een ware biddag
- 7** Oproep Curatorium van de Theologische School
- 20** O Geest, zend Uwen troost ons neer

- 2** Een gebed om verlossing
- 3** Leren op de school van Christus [10]
- 4** Het voorbeeldgebed [6]
- 5** Het voorbeeldgebed [7]
- 8** Commentaar: Buitenlandse financiering moskeeën
- 9** Verslavingszorg [3]
- 10** Kerknieuws
- 11** Berichten
- 12** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

Leren op de school van Christus [10]

brengen kan. Een welverdiende straf, een vraag vanuit de diepte: 'Red ons', ofwel: is er nog enig middel waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?

Kom, kennen we dit in het leven? Maar kennen we ook de zoete ontsluiting in die Ander, hoewel de zoete en grote verlossing nog verborgen bleef, hoe nu het recht in Christus ten volle wordt verklaard in Zijn arbeid.

'Doe verzoening over onze zonden, om Uws Naams wil', daar wordt de ware verlossing in Christus ontsloten. Niet alleen met behoud van Zijn deugden, maar ook met verheerlijking van Zijn deugden. Daar is Christus alles en in allen. Maar verzoening is ook nodig over alles wat niet was naar de reinheid van Zijn heiligdom. O, welzalig toch de mens wiens zonden zijn vergeven en voor eeuwig van de straf ontheven.

'Doe verzoening over onze zonden, om Uws Naams wil', daar wordt de ware verlossing in Christus ontsloten. Niet alleen met behoud van Zijn deugden, maar ook met verheerlijking van Zijn deugden.'

De eer van Zijn naam

De ware bidders krijgen de eer des Heeren lief, hoor! 'Ter oorzaak van de eer Uws naams'. Die naam is hun zo dierbaar en begeerlijk geworden. O, deze naam is zo gepast en ook noodzakelijk om door Hem met God verzoend te mogen worden.

Wat een biddag zou het worden, om zo aan de troon van Gods genade te mogen bedelen, te mogen aanhouden, niet meer los te kunnen laten, gelijk de gordel kleeft aan de lendenen van een man.

Jeugd, ouderen, laten we zo de hemel eens mogen bestormen om, op een goede grond, allen door Hem te mogen worden gered. Dat zal de schoonste biddag zijn! Dan krijgt God Zijn eer en de zondaar de zaligheid.

Ralph Venning

Deel II Zuigelingen

I DE STAND VAN DE ZUIGELINGEN EN WAT ZIJ BEREIKT HEBBEN

Het woord 'zuigeling' wordt soms gebruikt in natuurlijke of letterlijke zin, maar andere keren in metaforische of beeldende zin. In de natuurlijke betekenis wordt een kind in de buik een baby of zuigeling genoemd. 'De baby sprong op in mijn buik van vreugde' (Luk. 1:44 Eng. vert.).

Een pasgeboren kind wordt een zuigeling genoemd, zoals ook onze Zaligmaker eens was.

'Gij zult de zuigeling vinden in doeken gewonden' (Luk. 2:12 Eng. vert.). Het woord wordt ook gebruikt om er kinderen, jongens en meisjes, mee aan te duiden. 'Uit de mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij U lof toebered' (Matth. 21:16). Hoewel het woord 'zuigeling' vaak verwijst naar iemand die niet kan spreken, waren dit sprekende en lofprijzende zuigelingen, want ze riepen 'hosanna' voor de Zoon van David en werden kinderen genoemd. Ten slotte wordt het woord in het algemeen gebruikt voor kinderen die nog niet op jaren zijn en hun ouders overleven. 'Zij laten hun overschot voor hun zuigelingen achter' (Ps. 17:14 Eng. vert.). Zulke zuigelingen noemen we wezen.

Als we het in morele zin toepassen, dan wordt het woord zuigeling gebruikt als metafoor. In de eerste plaats dient die metafoor als aanbeveling en om er iemands voortreffelijkheid mee aan te duiden. 'Broeders, wordt geen zuigelingen in het verstand, maar zijt zuigelingen in de boosheid (of in het kwaad); en wordt in het verstand volwassen' (1 Kor. 14:20). Om dus een zuigeling te zijn in de zin van 'onbekend met het kwaad', is nastrevenswaardig.

In de tweede plaats wordt het woord zuigeling gebruikt om te vernederen en iemand op zijn plek te zetten, om iemands tekortkomingen in het verstand en op andere terreinen aan te wijzen (Jes. 3:4 Eng. vert., in tegenstelling tot vers 2-3). In die zin is de zuigeling tegengesteld aan de volwassen man, die een volwassen verstand heeft (1 Kor. 13:11 en 14:20), en hoort de zuigeling bij de dwazen (Rom. 2:20 Eng. vert.). Het is hetzelfde als slaaf zijn van de eerste beginselen der wereld, dit in tegenstelling tot de aanneming tot kinderen of het bezitten van de Geest der aanneming (Gal. 4:1-6). Het woord zuigeling duidt instabiliteit of onvastheid aan: zuigelingen worden heen en weer geslingerd (Ef. 4:14).

Op al deze Schriftplaatsen zou het woord met 'zuigelingen' vertaald moeten worden en niet met 'kinderen', zoals soms gebeurt. Het woord zuigeling duidt ook onkunde en onervarenheid aan (Hebr. 5:13), in tegenstelling tot diegenen wier zintuigen geoefend zijn om te onderscheiden en die daarom ook weten wat het beste is.

In het vervolg van dit boek zal ik het hebben over zuigelingen in de metaforische en morele betekenis.

(wordt vervolgd)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

Gods dagelijkse zorg

Bidden zoals in het volmaakte gebed kan een mens vanuit zichzelf nooit. Zó bidden, kunnen we niet en willen we zelfs niet. Dat moet geléerd worden.

v. A.

Beginnen met Gods eer, dan bidden om de komst van Zijn genaderijk en vervolgens om het geschieden van Zijn goede wil. Een Ander, Die wél kan bidden, moet ons dat voorzeggen en voorbidden, keer op keer. De enige Voorbidder hebben we nodig, zeker ook op de komende biddag.

Hij leert na de eerste drie beden, die gericht zijn op GóD, de andere drie beden. Drie beden die onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn: 'geef ons... én vergeef ons... én leid ons'. Laten we beide keren het woordje en niet vergeten! Wanneer we voor ons tijdelijke leven bidden - ook op de biddag - moet de nooddriftige bidder bedenken dat hij veel schulden heeft, dat hij altijd in veel gevaren verkeert en van alle kanten bedreigd wordt. Ons vragen om Gods dagelijkse verzorging moet dus gepaard gaan met de bede om vergeving en behoort verbonden te zijn met het smeken om Gods leiding en bewaring. Dus verzorging, vergeving en leiding horen bij elkaar! Laten we dat tweemaal en bedenken bij de vierde bede: 'Geef ons heden ons dagelijks brood'. Al onze tijdelijke noden, ja zeker, met daarbij: én... én.

Onverdiend

Zullen we bij de uitleg weer beginnen met de ootmoedige erkenning van Westminster? Laten we bij het vragen om dagelijks brood eerst bedenken: 'dat we in Adam en vanwege onze eigen zonde ons recht op alle uiterlijke zegeningen van dit leven hebben verspeeld. Het zou ons verdiende loon zijn als God ons die zegeningen geheel zou onthouden en ze tot een vloek zouden worden wanneer we daarvan gebruik maken. Tegelijkertijd erkennen wij dat de uiterlijke zegeningen van dit leven

op zich niet in staat zijn om ons te onderhouden en ze ook niet onze verdiensten zijn. We hebben die zegeningen niet door onze vlijt verkregen, maar zijn geneigd om ze op een onwettige manier te begeren, te verdienen en te gebruiken.'

Wat worden onze onwaardigheid, rechteloosheid en machteloosheid hier diep gepeild! Zelfs als het gaat om de dingen van ons dagelijks leven. De uitleg van de puriteinen in de Grote Catechismus van Westminster (art. 193) besteedt aan de erkenning van onze totale onwaardigheid zelfs de helft van het antwoord. Als het gaat om het dagelijks brood, wordt beleefd en beleden wie wij zijn en blijven van onszelf. We kunnen niet genoeg erkennen dat Gods dagelijkse zorg zo onverdiend en verzondigd is.

Als ergens onze vermeende rechtvaardigheid blijkt, dan is het hier, in de praktische zaken van elke dag. Gezondheid, kracht, moed en zoveel andere ogenschijnlijk 'kleine' zaken vinden we vaak zo heel gewoon en vanzelfsprekend. Zo maken we ons leven los van God en Zijn zorgende hand. 'Daarom bidden wij voor onszelf en voor anderen dat, zowel zij als wij, in het gebruik van wettige middelen onze dagelijkse hoop zullen vestigen op de voorzienigheid van God'. Gods voorzienigheid hebben wij, verwereldlijkt als we zijn, zo ver weggeredeneerd en geproblematiseerd dat er in de beleving niets meer in de levenspraktijk van iedere dag overblijft. Daarom weten we met deze vierde bede eigenlijk ook niet zo goed raad. Want hoe bidden we dit eigenlijk: 'Geef ons heden ons dagelijks brood'?

Kinderlijk

Wat is het een kinderlijk voorrecht om de

ware gebedsgestalte te mogen ontvangen: 'Het is ook ons verlangen dat wij, naar wat volgens Zijn Vaderlijke wijsheid het beste voor ons is, door Zijn vrijmachtige gave mogen genieten van een genoegzaam deel van het goede van dit leven. Wat het beste is, voor mij en voor anderen, bepaalt U dat, Heere, en geeft U het genadig, en laat ons daarmee tevreden zijn'. Zo wordt in ootmoed en kinderlijke afhankelijkheid in het heden gebeden op de school van Immanuëls Geest. En voor de toekomst wordt eraan toegevoegd: 'Wij bidden dat dit zal voortduren en aan ons gezegend zal worden, wanneer wij heilig en dankbaar van deze gaven gebruikmaken en daarmee tevreden zijn'.

Tweemaal wordt er dus gevraagd om tevredenheid, om tevreden te mogen zijn met wat God in Zijn wijsheid en vrijmacht(!) toeschikt. 'Ten slotte bidden wij dat wij voor alles wat ons tijdelijk welzijn en onze welvaart kan tegenwerken, bewaard zullen worden'.

Zo ligt alles in Gods almachtige Vaderhand. Dan komt het er wel op aan of we deze Vaderhand bevindelijk kennen, of we in de dagelijkse levenspraktijk uit deze Vaderhand leven, of we in kinderlijk vertrouwen rusten op Hem, Die van Zijn Vader zegt: 'Hij weet, dat gij al deze dingen behoeft. Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.'

Voor elke (bid)dag

Ook met het oog op de komende biddag blijven we nog even bij de vierde bede: 'Geef ons heden ons dagelijks brood'. 'Biddag voor gewas en arbeid' noemen we die dag immers.

v. A.

Biddag voor elke dag tussen maart en november 2020. Biddag voor de toekomst die voor ons verborgen is. Wel een toekomst die onzeker is, als het gaat om ons persoonlijk wel en wee, het welzijn van ons gezin, de ontwikkelingen in de samenleving, de zorgen in de kerk en de toestand in de wereld. Ook een toekomst die zeker is wanneer we denken aan de naderende Godsontmoeting en onze eeuwige bestemming. Wat moeten we dan bidden?

Wanneer je ooit voelt - op en onder de preekstoel - dat wij 'niet weten te bidden gelijk het behoort', dan is dat op een biddag. Woorden voortbrengen, dat gaat nog wel, maar de gebedszaken, die passend zijn en Gode aangenaam. Bidden met het oog op onze tijdelijke nooddrift. Om datgene wat we niet kunnen missen op onze reis door dit leven.

Wat is de concrete invulling van de vierde bede, voor u en voor *ons heden*? Graag ga ik dan in de leer bij mensen uit het verleden, met wie ik me in de verste verte niet durf te vergelijken. Maar die toch (ook) als

arme tobbers aan Gods genadetroon worstelden met de dagelijkse nooddrift. In de ons-vorm, voor zichzelf en voor de naaste.

Les van Luther

Laten we eens luisteren bij het bidvertrek van Luther, als het gaat om: 'Geef ons heden ons dagelijks brood'. In zijn 'Kleine Catechismus' (1529) geeft hij een uitleg van deze bede. Op de vraag: 'Wat betekent dan dagelijks brood?' is zijn antwoord: '*Alles wat behoort tot de voeding en behoefte van ons lichaam, zoals eten, drinken, kleding, schoeisel, behuizing, tuin, akker, vee, geld, bezit, een vrome man of vrouw, vrome kinderen, vroom personeel, vrome en trouwe overheidspersonen, een goed leger, goed weer, vrede, gezondheid, tucht, een goede naam, goede vrienden, trouwe burenen en dergelijke.*' (Het woord 'vroom' heeft voor ons een negatieve klank gekregen, maar vroeger betekende het positief: serieus, met God rekenen, God vrezen). Wat kunnen we uit deze lange opsomming van 23 zaken na bijna vijf eeuwen zoal leren? Hoe concreet en uitvoerig er ge-

beden wordt voor de dingen van elke dag. Waarvoor bidt Luther eigenlijk niet? Wij kunnen misschien bij bepaalde zaken wat glimlachen, maar die 'grote' Luther bracht de kleinste dagelijkse dingen kinderlijk in het gebed voor de alwetende en almachtige God. Laten we daar eens goed over nadenken.

Wat vindt Luther dan van belang? Wat is zijn nood-drift? Na de herkenbare zaken als eten, drinken en werk volgt het grote dagelijkse belang van het huwelijk en het gezinsleven. Het wezenlijke welzijn van de kinderen weegt blijkbaar dagelijks op het hart, zelfs hun dagelijkse leefsfeer: met wie gaan ze om, wie zijn hun vrienden en de burenen? Zelfs vraagt Luther om 'tucht'. Duidelijke grenzen. Mag ik het ouderwets zeggen? Rust, reinheid en regel. Zou dit in onze tijd minder dringend nodig zijn? Het tijdelijk welzijn wordt dus niet verwaarloosd. Maar het geestelijk welzijn van de jonge generatie woog Luther niet minder. Kan dat van onze 'dagelijkse nooddrift' ook gezegd worden? Dat we weten dat een nieuw hart belangrijker is dan de Cito-score? Dat de verhouding tot de Heere, van onszelf en van onze kinderen, belangrijker is dan de maatschappelijke status? Zouden we persoonlijk en ambtelijk niet meer moeten bidden voor het grote belang van het werkelijk christelijk huwelijks- en gezinsleven? Dat is echt dagelijkse nood-drift! Het blijkt broodnodig te zijn... Zou het niet zo zijn: hoe minder concreet we bidden, hoe meer ons dagelijks leven verwereldlijkt is?

Zelfs een spijker

Zullen we nog naar een andere uitleg luisteren? Kohlbrugge zegt in zijn verklaring van de vierde bede (1862): 'Als wij dit bidden, sluiten wij daar niets buiten, al was het ook een spijker of een speld' (Houten 2018; pag. 510). Vinden we dit overdreven? Zijn wij dit bidden dus ontwend? Het zijn zo maar wat vragen op weg naar de biddag en bij ons dagelijkse gebed daarna.

Wat zou ds. G.H. Kersten bedoelen aan het einde van de uitleg van Zondag 50, wanneer hij oproept om onze kinderen toch jong te leren om hun tijdelijke noden de Heere veel kenbaar te maken? In ieder geval is er geen enkel tekort in 'de zeer overvloedige Fontein van alle goed' (NGB, art. 1). En Sions Borg en Middelaar heeft niet tevergeefs in de kribbe gelegen, in de woestijn gehongerd, aan het kruis gedorst en Zijn enige bezit aan de voet van het kruis verdubbeld zien worden. Het dagelijks brood is duur betaald. Dat weet Gods Kerk. U ook?

Een ware biddag

‘Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid’

Psalm 60:13

Hier en daar zullen gemeenten samenkomen om, zoals wij het noemen, biddag te houden. Wij durven het bijna niet meer zo te noemen, want och, hoe ver zijn wij van de ware praktijk afgeweken.

ds. W.C. Lamain
1904-1984

Sion ligt als een akker geploegd.

Ozeker, hoe donker het op de wereld, in de kerk en in ons eigen hart en huis mag zijn, God zal altijd een overblijfsel behouden naar de verkiezing der genade. Maar wie geen vreemdeling is van eigen hart en leven, zal met biddag beschaamd en verlegen moeten zijn voor God en mensen. De alwetende God weet volmaakt hoe arm en leeg wij zijn in onszelf, dat wij biddeloze bidders en zuchteloze zuchters zijn.

Onder Israël mocht er nimmer een dood beest op het altaar geofferd worden, maar dan moeten wij wel zeggen: O God, wat komen wij menigmaal met dode beesten aandragen. Wat een formuliergebeden doen wij van dag tot dag. En wat is er een voortgaan in sleur en gewoonte, zonder opmerkzaamheid, en zonder dat het vastloopt vanbinnen. Zou schaamte onze aangezichten niet moeten bedekken? Zou er geen reden genoeg zijn om ons voor God te verootmoedigen?

We zoeken veel meer naar een biddende gestalte dan naar een biddende Hogepriester. Hoe ouder we worden, hoe meer

onze vijandschap openbaar komt tegen de weg van vrije genade en die enige Middelaar, Zaligmaker en Voorbidder Jezus Christus. Wij trachten steeds maar weer om onszelf te helpen en Christus te verloochenen in de heerlijkheid van Zijn Persoon en de volheid Zijner genade. Wij zijn zo doof geworden dat we Gods stem niet meer horen: ‘Dit volk genaakt Mij met hun mond en eert Mij met hun lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij’.

De verbreking Jozefs

Wij leven in een wegzinkende wereld. Wie bekommert zich over de verbreking Jozefs? We hebben God verlaten en wat wijsheid zullen we dan nog hebben? God wordt niet meer erkend, maar toch zal God betonen dat Hij er is. Sion ligt als een akker geploegd. Het is maar weinig dat er nog eens iets gehoord wordt van het ware en zuivere werk Gods dat de eeuwigheid zal verduren. Wat een oordeel van verharding ligt op alles verspreid.

God blaast de lichten uit, zei Ledeboer al. Wie zal het niet moeten toestemmen dat

het allerwegen duisternis en donkerheid is? Neen, wij hebben ons hoofd niet buiten de deur te steken, doch in eigen hart, daar ligt de oorzaak van alle ellende. Werkelijk, zo wij een recht besef kregen van de toestand waarin wij leven, dan zouden wij moeten zeggen: ‘Heere, ga niet in het gericht’.

Dan is het geen lichte zaak om op biddag nog samen te komen. Rechtvaardig zou de Heere kunnen zeggen: ‘Doe dat getier van voor Mijn aangezicht weg’. Laten wij bedenken dat God ziet naar waarheid in het binnenste. De offers van een verbroken hart en van een verslagen geest zijn alleen God maar aangenaam.

Biddag zonder Christus, de grote Voorbidder bij de Vader, is waardeloos. Dat die dierbare Geest, Die een Geest der genade en der gebeden is, over ons en in ons uitgestort mocht worden. Die Geest bidt met onuitsprekelijke zuchtingen. Die Geest verheerlijkt Christus. Die Geest wekt op en vervrijmoedigt het volk dat geen moed en geen vrijmoedigheid meer heeft om tot Gods altaar te gaan.

De Heere Jezus mocht ons leren bidden. Hij was het, Die het Saulus leerde, toen Hij als de verheerlijkte Koning hem neerwierp op de weg naar Damascus, en als de grote Leraar ter gerechtigheid leert Hij dat al de Zijnen. En hoe verder op de weg des levens (hoewel de verstgevorderde nog maar aan het begin zal zijn), hoe armer en blinder wij in onszelf zullen worden. Wie zal zijn bidden bidden durven noemen? Het wordt steeds korter en armer en leger.

Farizeeër en tollenaar

De Heilige Geest mocht al die eigenbedoelingen en eigenliefde uitbranden, om in waarheid Gods eer te mogen zoeken. Het zou groot zijn als wij tot ‘niet’ gebracht werden. Dan wordt de farizeeër uit de deur gezet en de tollenaar achter in de tempel geplaatst.

Christus is onze Voorspraak bij de Vader. Zijn bidden is een eisen op grond van Zijn volbrachte en volkomen borgwerk. Om Christus’ wil kunnen wij alleen maar gezegend worden in natuur en genade beide. Christus heeft de verzoening teweeggebracht door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. Alleen in Christus kan God tot ons afdalen, maar ook alleen door die ware Ladder Jakobs kunnen arme, verloren en schuldige zielen opklimmen tot Gods troon. Van onszelf vermogen wij niets. Het moet alles van boven komen.

(Uit: De Saambinder van 3 maart 1960)

Oproep Curatorium van de Theologische School

Zo de Heere wil en wij leven zal van maandag 25 mei tot en met woensdag 27 mei 2020 het Curatorium van de Theologische School vergaderen. Deze dagen zijn bijzonder bestemd om de personen te horen die begeren toegelaten te worden tot het volgen van de lessen aan onze Theologische School.

Dit zijn belangrijke dagen voor het geheel van onze gemeenten. Het mag onze bede wel zijn of de Heere ons Zelf mannen zou willen schenken met gaven van hart en hoofd om te mogen dienen in het ambt van herder en leraar. De Heere wil de ambtelijke bediening gebruiken tot bekering, onderwijs en vertroosting. In veel van onze gemeenten wordt het ambt van herder en leraar gemist. Daarom mag het ons uitzien wel zijn of Sions verhoogde Koning, Die de Heere des oogstes is, ons mannen wil toeschikken in Zijn gunst, die te zijner tijd als herder en leraar de gemeenten mogen dienen.

We moeten eerlijk belijden dat er bij ons geen rechten zijn. Als we zien hoe wij ook als gemeenten meegevoerd worden door de geest van deze tijd van oppervlakkigheid en wereldgelijkvormigheid, dan zou het geen onrecht zijn als de Heere ons voorbijging. Maar de Heere heeft toch laten optekenen in Psalm 72:5: *'Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht.'* De kanttekeningen merken hierbij op '...dat is, zolang als de wereld zal staan, zult Gij, o God, Uw kerk onder de regering van den Messias op aarde hebben, die U zal eren en dienen.'

as op aarde hebben, die U zal eren en dienen.'

Dat dit ons op de knieën zou brengen, of Hij in de toorn des ontfermens wil gedenken en nog getrouwe wachters op Sions muren wil geven. Om Hem aan te lopen als een waterstroom, of Hij zo in gunst aan onze gemeenten wil gedenken. Het welbehagen des Heeren gaat door de hand van Christus gelukkig voort. Dan ligt alles, ook in de dagen van onderzoek, in Zijn handen. Dat mag rust geven. Dat sluit niet uit dat Hij gezegd heeft: *'Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe'* (Ezech. 36:37).

Alleen die personen kunnen worden gehoord die een attest van hun kerkenraad hebben ontvangen.

Bij de aanmelding dient de volgende procedure te worden gevolgd:

- 1) U meldt u aan bij uw kerkenraad (voorwaarde: minstens één jaar belijdend lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten).
- 2) Indien de kerkenraad u een attest verleent, wordt dit attest u persoonlijk overhandigd.
- 3) Een brief met het bijgevoegde attest wordt door u verzonden en moet uiter-

lijk **zaterdag 25 april 2020** in het bezit zijn van de secretaris.

Aan de kerkenraad wordt daarna een formulier toegezonden, dat volledig en zorgvuldig dient te worden ingevuld. Uzelf wordt ook een formulier toegezonden waarop de van belang zijnde persoonlijke gegevens door u worden verstrekt.

Indien de gemeente vacant is, is het noodzakelijk dat de consulent aanwezig is op de betreffende kerkenraadsvergadering. Op het formulier dient de mening van de consulent duidelijk te worden weergegeven.

Genoemde formulieren dienen op korte termijn aan de secretaris van het curatorium te worden teruggezonden. De betrokkene ontvangt tijdig bericht op welk adres en op welk tijdstip hij verwacht wordt om gehoord te worden. Alle correspondentie moet worden gericht aan de secretaris van het curatorium:

ds. G.J.N. Moens
Frans Halslaan 23
3241 AB Middelharnis

In deze oproep is begrepen het uitzien naar mannen die (na opleiding) als zedingspredikant mogen uitgaan. De nood dringt ook voor de verschillende zedingsgebieden!

De curatoren bevelen zich, met de docenten en de studenten, bij de voortduur in uw aller voorbede aan. De Heere verlene ons zo elkaars lasten te mogen dragen.

Namens het curatorium:
ds. J.J. van Ekeveld, *voorzitter*
ds. G.J.N. Moens, *secretaris*

Buitenlandse financiering moskeeën

Een parlementaire ondervragingscommissie doet onderzoek om meer duidelijkheid te verkrijgen over de invloed van omstreden buitenlandse geldschieters op Nederlandse moskeeën. Het gaat vooral over ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen.

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Onvrije landen zijn volgens het kabinet landen waar normen gelden die haaks staan op de kernwaarden van onze democratische rechtsstaat; landen die geen godsdienstvrijheid, vrijheid van meningsuiting of vrijheid van vereniging kennen en niet, of slechts in beperkte mate, voldoen aan de normen van rechtsstatelijkheid. Met name worden landen genoemd als Saoedi-Arabië, Qatar en Koeweit, hoewel Koeweit ook wel wordt gezien als een deels vrij land.

Nadat NRC en Nieuwsuur in 2018 geheime lijsten van uit het buitenland gefinancierde moskeeën naar buiten brachten, is uiteindelijk besloten tot deze mini-enquête.

Beïnvloeding

De commissie is inmiddels klaar met de zes dagen durende openbare verhoren. In april moet het eindverslag gereed zijn. Velen zagen met spanning uit naar de verhoren door de commissie. Uit de pers blijkt dat het resultaat toch wel tegenviel. Het Reformatorisch Dagblad (van 22 februari) gebruikt de uitdrukking: 'ietwat mistig'. Dat er grote giften uit het buitenland komen voor onder andere de bouw van moskeeën is wel duidelijk. De Al-Fitrah moskee in Utrecht ontving 1,5 miljoen euro uit Koeweit.

Het zal moeilijk zijn om aan te tonen dat door deze giften ongewenste beïnvloeding plaatsvindt vanuit het buitenland, gelet op de weerstand in moslimkringen om daarover openheid te betrachten. In het algemeen ontkent men ook dat dit gebeurt. Toch blijkt die beïnvloeding er wel degelijk te zijn. De directeur van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) wees erop dat buitenlandse financiering

andere, zeg maar gematigder, bewegingen binnen de gemeenschap wegconcurrereert, zodat antidemocratisch gedachtegoed wordt aangejaagd. Dat ondermijnt en bedreigt de democratische rechtsstaat.

Islamitische centra

Het zal ook moeilijk zijn om buitenlandse financiering te verbieden. Al eerder is daar onderzoek naar gedaan. Grondwettelijke vrijheden, zoals de vrijheid van godsdienst, zouden daardoor in het geding kunnen komen. Bovendien, niet alleen de financiering van moskeeën zou dan aan banden kunnen worden gelegd, maar dit zou dan ook moeten gelden voor kerken, synagogen en andere religies.

Dat de christelijke partijen zich daartegen met hand en tand hebben verzet en zullen verzetten, zal duidelijk zijn. Maar ook vanuit de moslimgemeenschap klinkt de kritiek dat het onderzoek van de commissie zich enkel richt op moskeeën, waardoor moslims in hun ogen ongelijk worden behandeld.

Door de buitenlandse financiering krijgen de salafistische moskeeën, vooral die in Utrecht en Den Haag, gelegenheid om uit

te groeien tot islamitische centra met een eigen onderwijs- en hulpverleningstak. Deze moskeeën zijn niet meer alleen een gebedshuis, maar brede instituten. Met name door het daar gegeven informele godsdienstonderwijs, dat ook online wordt aangeboden, dragen docenten omstreden boodschappen uit over liberale moslims, ongelovigen of vrouwenbesnijdenis. De burgemeester van Utrecht heeft het kabinet daarom opgeroepen om het toezicht op moskeeën aan te scherpen.

Kernwaarden

Zoals ik al aanstipte, spreekt het kabinet over kernwaarden van onze democratische rechtsstaat. Door de invloed van de salafistische stroming binnen de islamitische gemeenschap vreest men dat die kernwaarden worden aangetast. Er wordt zelfs gesproken van een parallelle samenleving. Dat is simpel gezegd: een samenleving waarin het merendeel de Nederlandse rechtsstaat omarmt en een deel dat zich tegen die rechtsstaat verzet en er eigen regels op nahoudt.

Als de parlementaire commissie in haar eindrapport voorstellen doet om het informele, religieuze onderwijs aan banden te leggen, komt er ineens een heel andere vraag op ons af. De vraag of kerken, synagogen en andere religies ook met beperkingen te maken zullen krijgen. Zullen onze reformatorische scholen dan buiten schot blijven? En hoe zal dan over het catechetisch onderwijs worden geoordeeld? Niet alleen de reformatorische scholen, maar ook het Joodse Cheider kregen inspectiebezoek, waarbij soms duidelijk blijkt dat de algemeen geldende normen en waarden van onze samenleving niet stroken met de normen en waarden die in het reformatorisch onderwijs en het catechetisch onderwijs aan onze jeugd worden voorgehouden.

We moeten ons maar geen illusies maken. Bij de kernwaarden van onze democratische rechtsstaat is het gelijkheidsbeginsel, dat zijn gevolgen heeft voor de visie op geslacht, huwelijk, gezin en man-vrouwverhouding, in veel opzichten leidend. Dat strookt niet met wat Gods Woord ons daarover voorhoudt.

De toename van het salafistische gedachtegoed in de moskeeën in Nederland door buitenlandse financiering, zou in haar kielzog weleens negatieve gevolgen kunnen meebrengen voor de vrijheid die we nu nog hebben om vast te houden aan het onfeilbare Woord van God en om dat ook aan onze jongeren over te dragen.

Genade voor zondaren

In gesprekken met een verslaafd gemeentelid wordt u geroepen om te getuigen van de verlossing en heling die bij God vandaan mogelijk is. Zijn genade is genoeg voor het 'doden' van de wortels van verslaving die we in het vorige artikel hebben besproken:

J. van de Kamp
G.R. van Leeuwen

Verslaving kan ook financiële nood met zich meebrengen.

1. Begeerte: de Heere kan ons er door Zijn Woord en Geest aan ontdekken dat wij altijd meer willen, maar dat onze honger en dorst naar geluk niet vervuld wordt.
2. Leegte: Hij kan laten zien dat we Hem missen en daardoor alles missen. Deze begeerte en leegte kan God wegnemen en daarvoor in de plaats overvloed schenken (Joh. 10:10).
3. Schaamte: de Heere kan eerlijk maken, zodat we onze zonden gaan belijden, aan Hem, maar ook aan anderen. 'Die zijn overtredingen bedekt, zal niet versoepelig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen' (Spr. 28:13). Schaamte kan er ook toe leiden dat iemand zichzelf niet aanvaardt en zich schaamt voor anderen. Om zichzelf te aanvaarden is ten diepste Gods genade nodig.
4. Godsbeeld: God zoekt het verlorene. Wat een wonder dat Hij zondaren eerlijk maakt, tot ware schuldbelijdenis brengt en hun toont dat Hij de goede Herder is, Die het verlorene opzoekt. De Heilige Geest werkt in de harten van grote zondaren!
5. Gebondenheid: Christus kan vrijmaken:

- 'Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn' (Joh. 8:36). 'Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden' (2 Kor. 5:17).
6. Vervreemding van andere mensen: genade maakt eerlijk. Als het goed is, leggen we de schuld niet bij een ander, maar onderzoeken we onszelf en geven we toe als we fouten hebben gemaakt.

In de gesprekken met de verslaafde dient u te wijzen op zijn nood en schuld, maar ook op een genadig God. Uiteraard kan niet elk aspect in ieder gesprek aan de orde komen; u dient te peilen wat op welk moment nodig is. In dit alles is het belangrijk dat u naast uw gemeentelid staat en hem aanvaardt.

De omgeving van een verslaafde

Als de verslaafde deel uitmaakt van een gezin, is het ook nodig om oog te hebben voor de andere gezinsleden. Het feit dat een van de gezinsleden verslaafd is, functioneert namelijk als een 'nijlpaard in huis': het beheerst de ruimte, het gedrag en de

sfeer. Voor de gezinsleden is alleen óm het nijlpaard heen plaats. Het gezinsleven moet echter weer normaal gaan functioneren zonder dat de gezinsleden in alles bedacht moeten zijn op 'uitbarstingen' van hun verslaafde gezinslid. Dit is een lang proces waarbij hulpverlening onmisbaar is. Wel kunt u een helpende hand bieden in het leren ontdekken dat er een nijlpaard in huis is en stap voor stap aanmoedigen om weer een normale gezinssituatie te krijgen.

We zijn nu ingegaan op de situatie dat u in gesprek komt met een gemeentelid dat te maken heeft met verslaving. Het is echter ook mogelijk dat ouders van een verslaafde jongere contact met u opnemen. Welk advies moet u deze ouders geven? Uiteraard maakt het uit in welke fase van verslaving hun zoon of dochter zich bevindt. Welke fase dat ook is, ouders moeten aan de ene kant altijd open en betrokken zijn richting hun kind. Ze moeten laten merken dat ze hem niet afwijzen vanwege verslaving, hoewel ze het gebruik van de middelen wel afwijzen. Aan de andere kant moeten ze duidelijke grenzen stellen en hierover afspraken maken. Zo ontstaat er een veilige sfeer voor het kind, maar krijgt hij ook leiding. Heel belangrijk is ook om zelf een goed voorbeeld te zijn als het gaat om bijvoorbeeld roken, drinken en smartphone-gebruik.

Professionele hulp

We zijn ingegaan op het verlenen van pastorale zorg. Verslaving kan echter ook andere noden met zich meebrengen, zoals op financieel gebied en bijna altijd op psychisch gebied. In dat geval kan de diaconie, samen met andere instanties, ondersteuning bieden door samen te kijken naar oplossingsrichtingen. Het is dan wel van belang dat de wil aanwezig is om de verslaving te boven te komen. Meestal zal professionele zorg nodig zijn. Indien de identiteit daarvan niet aansluit bij die van uw gemeentelid, kunt u hem en zijn omgeving aanmoedigen om daarover in gesprek te gaan en om te zoeken naar praktische regelingen. Als iemand bijvoorbeeld opgenomen is in een instelling, kan besproken worden welke kerkdiensten op zondag bezocht worden.

Laten we, ten slotte, ook proberen verslaving te voorkomen door te investeren in onze (familie)relaties. Voorkom ledigheid! (slot)

Voor meer informatie over het onderzoek en mogelijkheden voor hulp:
www.deputaatschapdmz.nl

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

naar Urk,
ds. A.J. de Waard te Nieuwdorp.

Beroepen:

te Krabbendijke,
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
te Moerkapelle,
ds. S. Maljaars te Meliskerke;
te Zwolle,
ds. M. Joosse te Ede.

Bedankt:

voor Benthuizen,
ds. M. Joosse te Ede;
voor Kapelle-Biezeling,
ds. R.A.M. Visser te Apeldoorn;
voor Scherpenzeel,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

DOVENDIENST TE ERMELO

Op zaterdag 7 maart hoopt stud. J. Beens voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. Deze dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Hanengewei 69 te Ermelo, en begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

VERSLAG BEVESTIGING EN INTREDE DS. G.J.N. MOENS TE MIDDELHARNIS

Donderdag 23 januari was voor de gemeente van Middelharnis een blijde dag. Na een vacante periode van vier jaar werd ds. G.J.N. Moens 's middags door de consulent, ds. K. Boeder, bevestigd met de tekstwoorden uit 2 Korinthe 5:19b: '...en heeft het woord der verzoening in ons gelegd'. Het thema van de preek was: 'Christus, de grote Ambtsdrager'. Dit werd uitgewerkt in twee punten: Hij roept een mensenkind; en: Hij zendt een mensenkind. Na het lezen van het bevestigingsformulier klonk het: 'Ja ik, van ganser harte'. Daarna sprak de bevestigiger ds. Moens, zijn vrouw en familie, de gemeente en kerkenraad hartelijk toe. 's Avonds deed ds. Moens intrede met de woorden uit 2 Petrus 1:19: 'En wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een duistere plaats, tot dat de dag aanlichte, en de Morgenster opga in uw harten'. Het thema van de preek was:

'Het profetische Woord'. Dit werd uitgewerkt in vier punten: Een onuitsprekelijk voorrecht; een wezenlijke plicht; een rijke zegen; een blij vooruitzicht. De dominee eindigde zijn preek met het uitzien of door dit profetische woord ook in Middelharnis zondaren tot God bekeerd mogen worden, tot eer van Zijn Naam.

Na de preek werd ds. Boeder bedankt voor de wijze van bevestiging en voor het werk dat hij als consulent de afgelopen jaren in Middelharnis verricht heeft. Verder werden hartelijke woorden gericht aan de genodigden, de kerkenraden en de gemeenten van Lisse (zijn vorige gemeente) en Middelharnis, de vele vrijwilligers voor de werkzaamheden aan de pastorie en al het werk op deze dag. Mevrouw Moens en de familie Moens werden bedankt voor alle steun en meelevens. Daarna werd ds. Moens achtereenvolgens toegesproken door ds. P.D. den Haan, namens de classis Tholen en de PS Zuid, door ds. G.R. Procee, namens de plaatselijke kerken, door raadslid M. van der Boom namens de burgerlijke gemeente en tot slot door ouderling M. de Geus namens kerkenraad en gemeente. Na de toespraken werd ds. Moens staande Psalm 20:1 toegezongen, waarna hij voor de eerste keer als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente legde.

P.C. Kleppe, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM 22 JANUARI 2020

Namens de roepende kerk van Hoofddorp opent ds. A. Vermeij de vergadering. In zijn openingswoord memoreert hij het vertrek van ds. G.J.N. Moens uit Lisse en de classis. Hoe zeer het gemis in Lisse en de classis ook ervaren wordt, het is de Heere Die alles bestuurt.

Het moderamen wordt gevormd door ds. G. Heijkamp, preses; ds. Vermeij, assessor preses; M.L. Koole, assessor; J.W. van Dijke, quaestor en C. Vonk Noordegraaf, scriba. Uit het verslag van de Raad van Advies van Cedrah blijkt een toenemende behoefte aan zorgplaatsen en verzorgers. Door nieuwbouw en uitbreiding wordt aan uitbreiding van zorgplaatsen gewerkt, maar het is moeilijk om personeel uit eigen kring te verwerven. Dit probleem wordt steeds nijpender, vooral daar waar maar een beperkte achterban is. Daarnaast is ook de vereenzaming

van veel ouderen een zorg.

Uit het verslag van Sirjon komen dezelfde zaken naar voren. Hoe rekruteer je identiteitsgebonden medewerkers?

Evangelist Joh. Krijgsman leest de verslagen van de posten Alkmaar en Amsterdam voor.

Het is de laatste keer dat hij deze vergadering als evangelist bijwoont. Hij is dankbaar dat hij weer herstellen mocht en zijn werk hervatten. Krijgsman bedankt de classis voor de goede samenwerking en hij is blij dat er een nieuwe evangelist voor Amsterdam benoemd mocht worden in de persoon van M. Vos.

Hierna komt de verdeling van consulentschappen aan de orde. Ds. Heijkamp doet verslag van hetgeen op de classis contracta is besproken. Gezien het geringe aantal predikanten in de aangrenzende classes kunnen we daar moeilijk om hulp vragen. Met toestemming van de classis Barneveld zijn ds. M. Joosse en ds. H. van der Heiden bereid om hulpdiensten te verrichten. Het voorstel aan de classis is dat ds. Vermeij consulent wordt van Amsterdam en Westzaan, en ds. Heijkamp van de overige gemeenten. De hulpconsulenten worden niet aan een bepaalde gemeente toegevoegd. Zij zullen helpen waar nodig en mogelijk. Na een korte bespreking stemmen de afgevaardigden in met het voorstel.

Naar de PS Noord West worden de predikanten G. Heijkamp en A. Vermeij afgevaardigd. De volgende ouderlingen worden als primus afgevaardigden gekozen: J.W. van Dijke, B.J. Grisnich, G. Hoogendoorn, S. Kooiman, A. Lindhout en C. Vonk Noordegraaf. Daar de classis-scriba de vorige vergadering heeft aangegeven te willen stoppen met deze werkzaamheden, moet er een nieuwe scriba komen. Ouderling A. Lindhout uit Lisse wordt als zodanig benoemd.

Bij de rondvraag wordt gevraagd de classisgegevens op de website te actualiseren. Dit wordt toegezegd. Katwijk wordt aangewezen als roepende kerk.

De preses verzoekt ouderling Vonk Noordegraaf de vergadering te besluiten.

C. Vonk Noordegraaf, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIJSSEN 7 FEBRUARI 2020

Ds. A.A. Brugge opent de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert dat ds. P.D. den Haan het beroep mocht aannemen naar de gemeente Rijssen-West. Bevestiging en intrede zijn gepland op woensdag 1 april. De gemeenten blijken volgens de lastbrieven wettig vertegenwoordigd te zijn door vijf predikanten, zestien ouderlingen en twee di-

akenen. Deze laatste krijgen keurstem. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: Preses ds. R.A.M. Visser; assessoren ds. C.A. van Dieren en ds. A.A. Brugge; eerste scriba oud. K.H. de Heer; tweede scriba oud. F. van Toor; quaestor: oud. Z. Klaasse. Er is een jaarverslag 2019 ingekomen van de Raad van Advies van Stichting De Vluchtheuvel. De vraag naar de huidige wachtlijst kan niet beantwoord worden. Naar aanleiding van het jaarrapport 2019 van de Raad van Advies van Sirjon wordt aandacht gevraagd voor het nijpende personeelsgebrek. Ook wordt mededeling gedaan van de ontwikkelingen rondom het reanimatiebeleid. Er wordt steeds minder gedacht vanuit het eeu-

wigheidsperspectief dat ruimte geeft aan het sterven op Gods tijd. Het rapport wordt verder voor kennisgeving aangenomen. Evangelist C. van Drunen geeft een verslag van zijn werkzaamheden in Emmen. Er wordt veel werk verzet. De nieuwe kringloopwinkel heeft een goede plaats gekregen. Er is blijvende behoefte aan vrijwilligers. Van Drunen wordt Gods zegen toegewenst. Er wordt gestemd over de afvaardiging naar de PS Oost op 4 juni te Kampen. Als predikanten worden afgevaardigd: ds. A.A. Brugge, ds. S.W. Janse, ds. A. Schreuder en ds. R.A.M. Visser. Als ouderlingen worden afgevaardigd: J. van Garderen, K.H. de Heer, Z. Klaasse en F. van Toor.

Er zullen dit jaar weer visitaties worden afgelegd. De scriba zal daartoe een voorstel formuleren. Het jaarverslag 2019 van de quaestor wordt aanvaard. Er wordt nog geen bijdrage gevraagd van de gemeenten. Bij de rondvraag meldt Beekbergen dat zij per 1 maart vanwege bouwwerkzaamheden elders kerken. Arnhem wordt aangewezenen als roepende kerk voor de volgende classisvergadering op 11 september. De voorzitter dankt de aanwezigen; er mocht in rust en broederlijkheid vergaderd worden. Ouderling J. Bisschop van de roepende kerk Apeldoorn eindigt de vergadering.
F. van Toor, tweede scriba

Berichten

ZANGAVONDEN

Amersfoort - Joriskerk, zat. 25 april, 19.00 uur, Noordermannenkoor Rijssen, ensemble Con Passione, Harm Hoeve, orgel, leiding ds. W. Visscher.

Kampen - Bovenkerk, zat. 14 maart, 19.30 uur, Urker visserskoor Crescendo en Betuwse bovenstemgroep (t.g.v. 10 jaar bovenstemgroep), leiding ds. J. van Laar, Pieter Heykoop, orgel; collecte voor Bijzondere Noden.

Genemuiden - Kerk Geref. Gemeente, vr. 6 maart, 19.30 uur, mannenkoor Harpe Davids, jeugdkoor Masora en gelegenheidskoor, leiding oud. H. van Dalfsen; collecte t.b.v. Sunrise Christian School Glasgow.

Scheveningen - Oude Kerk, Keizerstraat, zat. 7 maart, 19.30 uur, gem. koor Eben-Haëzer; collecte voor Inloophuis Het Kompas.

MARKTEN

Kapelle - Op zaterdag 14 maart (10.00-13.00 uur) organiseert vrouwenvereniging Tryfosa een lentefair in de Petrakerk. Tegelijk houdt de zendingscommissie een tweedehands speelgoedbeurs.

Werkendam - Op 27 april (koningsdag) organiseren de vrouwenvereniging en de zendingscommissie te Werkendam een Oranjemarkt t.b.v. ZGG. Locatie: Ds. Joh. Groenewegenschool, Sportlaan.

Krabbendijke - Op donderdag 19 maart (19.00-21.00 uur) en vrijdag 20 maart (8.30-10.00 uur) is er in de kerk van de Geref. Gemeente een beurs voor tweedehands dames- en kinderkleding en speelgoed; t.b.v. MAF, Joseba en For a Change. Meedoen?

Code en info: kledingbeurskrabbendijke@gmail.com; 50% voor het goede doel, 50% voor u.

LANDELIJKE DAG EVGG

Op zaterdag 21 maart wordt de jaarlijkse landelijke evangelisatiedag gehouden in het Hoornbeek College in Amersfoort. Na de opening door ds. M. Joosse, voorzitter van EVGG, houdt evangelist Johan Krijgsman een lezing over het thema 'Een beker koud water - laat je daden spreken!'. Aansluitend is er de keuze om een workshop bij te wonen of te luisteren naar een lezing. In de 'kapellezing' wordt 's morgens door ds. G. van Manen vanuit de Kenniskring evangelisatie nagedacht over: 'Dienen en verkondigen - evangelisatie en diaconaat'. In het middagprogramma houdt evangelist A. van Setten een lezing over 'Heeft ons glas water een dubbele bodem?'.

Er is aandacht voor het werk van de landelijke werkgroep jeugdevangelisatie (LWJ). Voor tieners is er een workshop en een actief programma, voor kinderen een kinderprogramma en voor de kleinsten een crèche. Het overzicht van de workshops staat op: www.evgg.nl/landelijkedag. Hier zijn ook de workshops en de kindercrèche te reserveren.

STUDIEDAG 'AUTISME THUIS'

Het Platform Autisme in de kerk organiseert op zaterdag 4 april een studiedag voor (jong) volwassenen met autisme en hun gezinsleden. Psycholoog Bernadette van Rossum zal

het thema 'Autisme thuis' uitdiepen en praktische handvatten geven over het in stand houden van positieve gezinsrelaties. Ook is er een interview met ervaringsdeskundigen (echtpaar en dochter). De ochtend wordt afgesloten met een forumbespreking, waaraan Bernadette van Rossum, de ervaringsdeskundigen en een predikant deelnemen. Er zijn verschillende workshops. De dag (9.30-15.45 uur) is bestemd voor jongvolwassenen (16+) en volwassenen met autisme en hun gezinsleden. Locatie: Gomarus Scholengemeenschap te Gorinchem. Kosten € 25,- p.p. incl. lunch. Aanmelden: <https://opwegmetdeander.nl/studiedag-autisme-thuis>; informatie: tel. 030-2363788 / info@ditkoningskind.nl

JAARVERGADERING VAN HERKENNING

De reformatorische vereniging voor weduwen en weduwnaars van 50 jaar en ouder, 'Herkenning', houdt op zaterdag 14 maart haar jaarvergadering in de Adventkerk te Veenendaal (Vijftien Morgen). Er is een lezing over: 'Wat kunnen wij leren van de getrouwe engelen?' Tijd: 10.30-16.00 uur; lunchpakket meenemen. Meer informatie: tel. 0318-461244.

STADSWANDELING DORDRECHT

Op zaterdag 4 april wordt in Dordrecht een stadswandeling gehouden. De bedoeling is dit eenmaal per maand te doen. Verzamelen om 11.00 bij de Grote Kerk. Inlichtingen en aanmelden bij J.J. Rietveld (tel. 078-6180040; 0629-113626). E-mail: rietveldjj@solconmail.nl. Parkeerplaats Weeskinderendijk is gratis via intoetsen kenteken. Collecte voor St. Vrienden van Heidelberg en Dordrecht.

ISRAËL-JONGERENCONFERENTIE

Het deputaatschap voor Israël organiseert

samen met de JBBG en SGP-jongeren op 17 en 18 april een tweedaagse 20+ jongerenconferentie. Op vrijdagavond spreken ds. M.H. Schot en ds. A.A. Egas over 'Het voorrecht van Jood-zijn, gezien vanuit Bijbels perspectief'. Op zaterdagmorgen spreekt C.G. van der Staij over: 'De Joodse natie, gezien vanaf het politieke toneel', en B.T. Wallet over 'Antisemitisme, een veelkoppig monster'. Locatie: De Buiteling te Wenum-Wiesel (gem. Apeldoorn). Meer informatie en aanmelding: israelconferentie.nl

BIJEENKOMST NAAMLOOS VERDRIET

Op vrijdag 6 maart (19.30 uur) is er een bijeenkomst van 'Naamloos verdriet' (vereniging voor ouders van wie een kind is overleden). Ds. J. Joppe opent de avond, ds. W.A. Zondag spreekt over 'Kruisdragen'. Locatie: kerk Geref. Gemeente te Dordrecht (Mauritsweg 286). Meer informatie: www.naamloosverdriet.nl

CURSUS VOOR AMBTSDRAGERS

CGO-toerusting organiseert de volgende

ambtsdragercursussen:

- Ede: pastoraat en catechese – start 14 april (5 avonden);
- Moerkapelle: pastoraat en catechese – start 24 maart (5 avonden);
- Zwolle: catechese – start 14 mei (3 avonden);
- Dordrecht: ouderenzorg – start 8 september (3 avonden);

Inschrijven per avond is ook mogelijk. Voor meer informatie, een programma en inschrijving: www.cgo.nu/toerusting/
toerusting-ambtsdragers

Kerkdiensten

ZONDAG 8 MAART 2020

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 9.00 en 14.30 uur stud. L. van der Kuijl; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 15.00 uur stud. J. Beens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 en 15.30 uur ds. H. van der Heiden; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 uur ds. W. Silfhout en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 11.30 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 16.00 uur stud. P.C. Vlot; Berkenwoude 10.00 uur ds. J.J. van Eckeveld en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 19.00 uur ds. M.H. Schot; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. M. Joosse; Den Helder 10.00 en 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Deventer 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 (H.D.) en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Eindhoven 18.00 uur ds. J.J. van Eckeveld; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuisen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur stud. P.J. de Raaf; Goes 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Goudswaard 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. A.J. de Waard; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. W. Silfhout; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en

18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Hoofddorp 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Hoogvliet 16.30 uur ds. J. Driessen; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. J. IJsselstein; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Kapelle-Biezelinge 15.00 uur (H.D.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. H. Brons en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 18.30 uur ds. W. Silfhout; Leiderdorp 15.30 uur ds. P. Mulder; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Meeuwen 18.00 uur stud. L. van der Kuijl; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 15.30 uur ds. G. Pater; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. H.J. Agteresch en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Middelharnis 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Moerkapelle 9.30 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwerkerk 18.00 uur ds. S. Maljaars; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. M. Blok; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 18.30 uur ds. C. Harinck; Opheusden 10.00 (H.A.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Blok; Poederoijen 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Poortugaal 19.00 uur ds. L. Blok; Poortvliet 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Putterhoek 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30

uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 15.00 uur ds. S.W. Janse; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J. IJsselstein en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Spijkenisse 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. G. van Manen; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermaalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veenedaals 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 uur ds. C. van Ruitenburg en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. M. Karens; Waarde 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 10.00 en 18.30 uur stud. J. Beens; Wolphaartsdijk 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur (H.D.) ds. D. de Wit; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Zoetermeer 18.30 uur stud. P.C. Vlot; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 19.00 uur ds. D.W. Tuinier.

DINSDAG 10 MAART 2020

Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder.

WOENSDAG 11 MAART 2020 BIDDAG

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 14.00 en 19.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 14.30 en 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 14.30 en 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 19.30 uur ds. H.A. van Zetten; Barneveld-Centrum 9.30 en 14.00 (H.D.) en 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. P. Mulder en 19.30 uur ds. M. Joosse; Berkenwoude 10.00

uur ds. W. Visscher en 19.30 uur ds. W. Silfhout; Bodegraven 10.00 uur ds. G.J. Baan en 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 15.00 en 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 14.30 en 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 9.30 uur ds. W.J. Karels en 19.45 uur ds. A.T. Huijser en 14.30 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 14.00(H.D.) en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 19.30 uur ds. J. Driessen; Deventer 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 15.30 uur stud. L. van der Kuijl; Doetinchem 9.30 en 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 19.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. J. IJsselstein en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Enkhuizen 14.30 en 19.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Enter 15.00 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 14.30 en 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 19.30 uur ds. J. Schipper; Goes 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 14.30 en 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 14.30 en 19.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. M. Blok; Haamstede 19.00 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Hoogeveen 19.30 uur stud. J. Beens; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kampen 9.30 en 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kapelle-Biezellinge 10.00 uur ds. H. Brons en 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. J.W. Verweij en 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 16.00 uur ds. S. Maljaars; Krabbendijke 14.00 uur ds. M. Karens; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 uur en 18.00 uur ds. M. Blok en 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Leiderdorp 14.30 en 19.30 uur stud.

P.J. de Raaf; Lelystad 14.30 uur stud. P.C. Vlot en 19.30 uur ds. J. IJsselstein; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 9.30 en 15.30 uur stud. J. Beens; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Mijdrecht 14.00 en 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Moerkapelle 14.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. M.H. Schot; Nieuw-Beijerland 9.30 en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 14.30 uur ds. G. Beens; Nisse 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Nunspeet 9.30 en 14.30 en 19.30 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; Opheusden 10.00 en 19.00 uur ds. W. Mouw; Rheden 14.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 19.00 uur stud. L. van der Kuijl; Rijssen-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 uur stud. P.J. de Raaf en 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Rotterdam-Centrum 15.00 en 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00 uur stud. P.C. Vlot en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Sliedrecht 9.30 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. H.J. Agteresch en 19.30 uur ds. B. Labee; Stolwijk 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Terwolde - De Vecht 14.00 en 19.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 14.00 en 19.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. H. van der Heiden en 19.00 uur stud. P.C. Vlot; Utrecht 10.00 en 19.30 uur ds. W. Harinck; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 15.00 en 19.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Waardenburg 14.30 uur ds. W. Mouw en

19.30 uur ds. G. Pater; Wageningen 14.30 en 19.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Woerden 16.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. J.B. Zippro; Yerseke 9.30 en 14.00(H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.B. Huisman; Zoetermeer 15.00 en 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 14.30 en 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DONDERDAG 12 MAART 2020

Dinteloord 10.00 uur ds. B. Labee en 19.00 uur ds. G. Pater; Hendrik-Ido-Ambacht 14.00 uur (huw. bev.) ds. M.H. Schot; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Stolwijk 18.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Terneuzen 14.30 en 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Urk 19.30 uur ds. A. Schot.

VRIJDAG 13 MAART 2020

Yerseke 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 MAART 2020

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. S. de Visser; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. G. Baan; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

WOENSDAG 11 MAART 2020 BIDDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 19.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 19.30 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Te huur: 2 persoons camper

Kijk op: www.camperjan.nl

Boek jouw ideale vakantie!

www.diskoffer.nl

vakanties met zondagsrust

Te huur op de Veluwe: ruime hoekwoning nabij bos, met vrij uitzicht. In Ugchelen (Apeldoorn). Beschikbaar van 1-14 aug. Tel: 0653307849

TE HUUR: onze 4-pers. CAMPER

Carado T448. Tel. 0622-857692, E: famtop@klikSAFE.nl

Zorghuis De Groenendaal in IJsselmuiden (zorghuisdegroenendaal.nl) heeft plek voor nieuwe bewoners.

De Groenendaal is een **kleinschalige woonvorm** die plaats biedt aan mensen die, door de gevolgen van **dementie**, niet langer zelfstandig kunnen wonen.

Ook ter overbrugging of voor respijtzorg. Meer info: info@zorghuisdegroenendaal.nl of 06-43559161.

De Vloerenkoning.nl Topkwaliteit PVC vloeren.

Gratis advies en demo bij u thuis. 06-19557166 info@devloerenkoning.nl

Te huur in Nieuw-Lekkerland:

gemeubileerde slaapkamer van maant/m vrijdag. Pension voor een jongen. Tel. 0184-683196

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Reformatorische
Relatiebemiddeling

**Op zoek naar een partner
in de reformatorische gezindte?**

Tel.nr: 06-1732 9621
www.refo-relatie.nl

ISRAELREIS DV 25-30 mei € 495,-.

Nu Israël-Zuid, Arad, Hebron, Bethlehem en Jerusalem, Bethel, Shilo, Berg Gerizim. ZION REIZEN. Tel. 06-20857531.

Het bestuur van de Cursus Godsdienst Onderwijs zoekt met ingang van **D.V. 1 september 2020** een

Directeur Toerusting 0,2 fte

- De directeur toerusting is namens de CGO verantwoordelijk voor het aanbod van de verschillende cursussen en leergangen, inclusief cursussen voor ambtsdragers. De directeur geeft leiding aan de docenten en het secretariaat.
- Het volledige functieprofiel kunt u vinden op: www.cgo.nu/toerusting/vacatures/
- Voor inlichtingen kunt u bellen met dhr. J.H. Mauritz, directeur toerusting, 0348 – 401 978

Directeur HBO 0,2 – 0,3 fte

De directeur HBO is namens CGO eindverantwoordelijk voor:

- de opleiding tot godsdienstleraar (GL-opleiding, vanaf september 2020 D.V. in samenwerking met Driestar Educatief).
- de opleiding tot pastoraal werker (PW)
- het basisprogramma HBO theologie
- Het volledige functieprofiel kunt u vinden op: www.cgo.nu/hbo-opleiding/vacatures/
- Voor inlichtingen kunt u bellen met dhr. W.M. van der Wilt, directeur HBO, 010-451 05 60.

De Cursus Godsdienst Onderwijs gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten. Van de te benoemen directeur(en) wordt verwacht dat hij de Bijbel en de drie formulieren van enigheid onderschrijft, behoort tot de Gereformeerde Gemeenten en bij voorkeur ook dient als ambtsdrager.

Uw sollicitatiebrief met CV kunt u tot uiterlijk D.V. 13 maart 2020 richten aan het bestuur t.a.v. dhr. B. Agteresch, secretaris en toesturen via secretariaat@cgo.nu.

Gesprekken zullen plaatsvinden op D.V. 19 maart 2020.

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Nog enkele plaatsen ISRAELREIS

4-9 mei € 495,-. Jeruzalem, Galilea, Dode Zee. ZION REIZEN.
Tel. 06-20857531.

Te koop: boekenkast Castle Furniture,

afm. 1,45 x 2,15 m (LxH), bestaande uit 5 delen. Prijs in overleg.
Tel. 06-40102235 / 0118-501295

Gezellige vakantiewoning in Hoog Sauerland.

www.huizesolagratia.net

TE HUUR in Rijssen, onze woning,

Koningsdagweekend 25-04 t/m 28-04 en 25-07 t/m 08-08-20, incl fietsen.
Max. 6 pers. Tel. 06-83587821 of 0548-518090. h.tenhove2@telfort.nl

OOSTENRIJK - Nieuw park!

Bergen en water in zonnige deel Alpen, kerkdiensten, activiteitenteam. Ervaar de uitstekende sfeer. Safarilodges en stacaravans. Hoogseiz. v.a. slechts 495,- p.wk. 055 3030083 | es-vakanties.nl

Uw woning in Veenendaal, Achterberg, Rhenen, Renswoude, Ederveen of omgeving goed verkopen?

Maak een vrijblijvende afspraak voor een gratis verkoopadvies met waardebepaling en scherpe offerte!

BURGLAND
Makelaars

Zandstraat 61
3901 CK Veenendaal
0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

Deputaatschap
Kerkelijke
Dienstverlening
Gereformeerde
Gemeenten

Werken voor de kerk

Ben jij accuraat, zelfstandig, integer en heb je ervaring in het verwerken van cijfers? Dan zijn wij op zoek naar jou!

Administratief medewerker (m/v)

Meer informatie over deze vacature is te vinden op www.kerkelijkediensverlening.nl
Ook kun je informeren via het deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening, dhr. L. W. Both, 06 53714121 / vacature@kerkelijkediensverlening.nl

Wij zijn het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening. BKD is er voor synoden, deputaatschappen, gemeenten en andere organisaties binnen de Gereformeerde Gemeenten.

MOLENAAR WITGOED

zoekt een

MONTEUR

van huishoudelijke apparaten in de regio Dordrecht en Alblasserdam.

Ben je in staat zelfstandig storingen aan een wasautomaat, droger of koelkast te verhelpen? Of ben je bereid dit van een ervaren collega te leren?

Heb je een Elektrotechnische opleiding gevolgd of ervaring in elektrotechniek? Neem dan contact op met

dhr. J. Verhey, tel. 078-6311044 (zaak), 0628777276 (app)

of stuur een mail naar: molenaaralblasserdam@witgoed specialist.nl

Vacature Stichting Zorgboerderij de Borkeld te Rijssen

Activiteitencentrum 'de Hooiberg' op de Borkeld in Rijssen biedt zinvolle dagbesteding. Deze is bedoeld voor mensen die om welke reden dan ook willen ontzorgen, ondersteuning nodig hebben bij hun tijdsbesteding of de thuissituatie willen ontlasten.

Wij zoeken voor de dagbesteding een begeleid(st)er die in het bezit is van een diploma (minimaal niveau 3) in de sector zorg en welzijn voor 1,5 dag in de week.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Irma van Rossum of Nadine Bonestroo tel. nr. 0548-701581 (op maandag-woensdag-vrijdag). Sollicitatie t.a.v. de vacature kunt u versturen naar G. Janssen, secretaris Zorgboerderij de Borkeld, secretariaat@zorgboerderijdeborkeld.nl.

Conflictbemiddeling d.m.v. Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd 'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasersdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Even heerlijk eruit in het prachtige Hoge Hexel. Vrijstaande villa op "Landgoed Het Lageveld". Voor boeking: www.novasol.nl/p/HOV207

Driestar hogeschool
Driestar educatief
CGO
CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS

50 jaar zending
Thema-avond:
'van pionier tot...'

- 📖 Studium Generale
- 📅 25 maart 2020, 19.45 uur
- 📍 Driestar hogeschool, Gouda

www.driestar-educatief.nl/studiumgenerale

CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS

Welkom op de opleiding leraar Godsdienst!

Welkom op de opleiding leraar Godsdienst!

De opleiding voor dit prachtige beroep kun je volgen aan Driestar hogeschool. Het theoretische deel van de opleiding wordt verzorgd door de CGO. Informatie over deze opleiding wordt gegeven op D.V. **donderdag 19 maart 2020** in het gebouw van Driestar educatief te Gouda.

D.V. **woensdag 20 mei 2020** is er een voorlichtingsronde over onze opleidingen (PW-opleiding en het Basisprogramma Hbo Theologie) alsmede over de cursus Hebreeuws.

Meer informatie over deze voorlichtingsmomenten is te vinden via <https://www.cgo.nu/hbo-opleiding/voorlichting-2020/>

Wij willen graag een
meester of juf
voor het nieuwe schooljaar

leerkracht bovenbouw

alle dagen zijn bespreekbaar

De Ds. Koelmanschool is een reformatorische school. Onze grondslag is het onveranderlijke Woord van God, nader uitgedrukt in de Drie Formulieren van Enigheid.

Vanuit deze grondslag hebben wij een heldere visie op onderwijs, waarbij de leerkracht centraal staat. De leerkracht neemt verantwoordelijkheid voor het leren van de leerlingen.

We komen graag in contact met enthousiaste sollicitanten die:

- › Trouw meelevend lid zijn van één van de reformatorische kerken, de Bijbel aanvaarden als Gods Woord, de Drie Formulieren van Enigheid onvoorwaardelijk onderschrijven en in leer en leven deze reformatorische beginselen uitdragen;
- › Beschikken over goede pedagogische en didactische vaardigheden;
- › Een flexibele (leer)houding hebben;
- › Enthousiast zijn en willen samenwerken in een team.

Interesse?

Voor inlichtingen of een kennismakingsbezoek kunt u contact opnemen met de directeur, L. van den Berg, T 0183 - 621645 (school) of 06 - 21638605 (privé). Mail uw sollicitatiebrief en CV, voorzien van kerkelijke en onderwijskundige referenties, uiterlijk woensdag 18 maart 2020 naar: sollicitatie@koelmangorinchem.nl. De sollicitatiegesprekken staan gepland op D.V. maandag 23 maart 2020.

Wij zoeken ook LIO stagiaires en invalleerkrachten

Ds. Koelmanschool | Tapperstraat 1 | 4204 TR Gorinchem
info@koelmangorinchem.nl | www.koelmangorinchem.nl

Uw vakantie in een compleet ingerichte
LODGETENT (5 tot 7 pers.)
Direct aan het Lago-Maggiore in Italië.
Info: 055 7507930 www.familylodges.nl

Jouw bruidsjurk...
-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar
Atelier Joline www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

Prachtig terras in de bossen!

Genieten bij De Lunterse Boer

Geopend van maandag t/m zaterdag
voor ontbijt, lunch, diner, overnachting.
Zakelijk vergaderen in de bossen!

Van harte welkom!

HOTEL
RESTAURANT
VERGADERCENTRUM

www.lunterseboer.nl
Boslaan 87 • T. 0318-483657

Houd me vast

CURSUS 2020

Meer verdieping en verbinding in je relatie

Amersfoort: 17 april, 8 mei, 29 mei, 19 juni
Goes: 12 mei, 26 mei, 9 juni, 23 juni
Dordrecht: 13 mei, 27 mei, 9 juni, 24 juni

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening
www.stichtingdevluchtheuvel.nl
secretariaat: 0113 213 098

Samen zoeken naar een balans - ervaringen uit de praktijk van een huwelijk met autisme

Voor mensen die in hun relatie te maken hebben met autisme
donderdag 19 maart - 10.00 uur | Woerden | ervaringsdeskundig echtpaar en ds. A. Schreuder

Ontmoetingsdag

Voor mensen met een lichamelijke beperking en hun familieleden
zaterdag 21 maart - 10.00 uur | Werkendam | ds. H.J. Agteresch

Gods leiding in het leven

Voor (jonge) mantelzorgers van mensen met niet-aangeboren hersenletsel
dinsdag 24 maart - 19.15 uur | Veenendaal | ds. J. van Laar

De ziekentroost

Voor mensen met een lichamelijke beperking en hun familieleden
zaterdag 28 maart - 14.30 uur | Middelburg | ds. M. Karens

Samen staan we sterk; de opvoeding van onze hoogbegaafde kinderen

Voor ouders van hoogbegaafde kinderen
woensdag 1 april - 19.45 uur | Hardinxveld-Giessendam | Willemien Schollaart-Vogel
woensdag 15 april - 19.45 uur | 's-Gravenpolder | Willemien Roos
woensdag 22 april - 19.45 uur | Moerkapelle | Jet Barendrecht
donderdag 23 april - 19.45 uur | Apeldoorn | Marieke Bremmer-van Leeuwen

Passie- en Paasconcert

vrijdag 3 april - 19.30 uur | Rotterdam | Seba Meisjeskoor o.l.v. Rianne Vogelaar, Chr. Jong Mannenkoor Jubilate o.l.v. Lennart Knops, Huig van der Knijff (orgel), Arjan Wouters (piano), Maria Knops (harp)

Omgaan met verschillen in emotionele behoeften binnen het gezin

Voor ouders van kinderen met Downsyndroom
zaterdag 18 april - 10.00 uur | Woerden | Bertine Haverhals

Presentatieavond In goede handen

Voor ouders van kinderen met autisme, ambtsdragers en belangstellenden
dinsdag 21 april - 19.30 uur | Woerden | Bart-Jan Noorlander

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl • www.helpendehanden.nl

GRATIS kamperen op de Veluwe?

Hoeve Kootwijk

www.hoevekootwijk.nl | 0342 - 220022

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Praktijk
den Uijl

✓ HULPVERLENING

✓ COACHING

✓ TRAINING

✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl

I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Huize Blaak in Geldermalsen is dringend op zoek naar een Verzorgende (IG). (BBL ook mogelijk). Voor met name avond/nacht. Info: Marijke 06-41853839 of leidinggevende@huizeblaak.nl

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

BASSCHOOL
de
Wittenberg
SCHERPENZEEL

op goede basis samen groeien

Wij zoeken voor schooljaar 2020-2021

• **een intern begeleider**

onderbouw

• **leerkrachten**

onderbouw en bovenbouw

• **lio'ers**

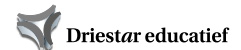
onderbouw en bovenbouw

Kijk voor meer informatie op onze website

www.dewittenbergschool.nl

Driestar hogeschool

#datisdriestar

**DE KINDEREN OP HET
SCHIPPERSINTERNAAT VEILIGHEID
BIEDEN. DAT IS MIJN DRIJFVEER.**

Sjoukje Steenstra, student hbo-pedagogiek - werkzaam op een schippersinternaat

**OPEN
AVONDEN**

17 maart
• AD-opleiding Pedagogisch
Educatief Professional
• pedagogiek
• masters
• pabo deeltijd

19 maart
• lerarenopleidingen
voortgezet onderwijs

www.driestar-hogeschool.nl

OPEN DAG IN SALEM

ONTDEK ONZE ZORG, ONZE SFEER EN ONZE GRATIS FRIET!

ZATERDAG

21 MAART

10:00 tot 14:00 uur

www.salem.nl/opendag

- Gezondheidsplein
- Mobiele keuken
- Gratis friet
- Test je fysieke, cognitieve en praktische vaardigheden
- Creatieve activiteiten
- Kinderprogramma
- Informatie (ver)nieuwbouw
- Workshops o.a.
 - Verpleeghuiszorg nodig! Wat nu?
 - Omgaan met dementie

Ontdekde zorg week 2020

wonen met zorg

→ Ridderkerk
salem.nl/opendag

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

Relaties

Seksualiteit

Burn-out

Onzekerheid

ADHD – Autisme

Identiteit

Opvoeding

Rouw

WWW.ABCONCONSULTS.NL

ABC ONCONSULTS

Precies de hulp die je nodig hebt!

www.scheurfotokaarten.nl

Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
Een scherpe prijs voor de verkoping op uw eigen vereniging en/of goede doel.
info@scheurfotokaarten.nl
0317-616735 / 06-51564461

KOOL BOEKEN - AANBIEDINGEN

Kortingen 30-50%

Nu voordelig boeken kopen bij
Kool Boeken Ederveen
Hoofdweg 204, 6744 WR
Telefoon 06 51216184
info@koolboeken.nl
www.koolboeken.nl

kina

begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar **0172 23 33 38**

vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

ELSKE DENKT: WIE LOOPT ER NU WEG BIJ Z'N LIEVE VADER EN MOEDER!

Wat Elske zo mooi vindt om uit de Bijbel te horen, had haar moeder ook altijd mooi gevonden toen ze nog een klein meisje was. Maar moeder wilde de wereld in en was weg gegaan. Zou moeder niet meer in de Heere geloofd hebben? Vast niet, anders trouw je toch niet met iemand die ook niet in de Heere gelooft? In gedachten ziet ze oma's ogen weer, als ze over Elske's moeder praatte. Ogen, met een stil verdriet. En toch praatte ze nooit boos over haar. Waarom niet? Omdat ze zo veel van haar hield.

Elske kijkt naar de blauwe lucht. Wat is alles stil en vredig. In één van de bomen begint een duif te koeren. Andere vogels maken met hun zang Elske blij, maar een duif maakt haar nu stil en verdrietig. Ze legt haar arm om Hector heen en als hij zijn kop opheft en haar aankijkt met zijn trouwe, bruine hondenogen, begint Elske zomaar te huilen. Ze duwt haar hoofd tegen Hector aan en snikt: 'Het is zo erg. Ik wil niet.' Hector blijft heel stil liggen, het is alsof hij het vrouwtje begrijpt. Wilde ze steeds flink zijn, nu voelt ze zich eenzaam en verdrietig. En bij Hector kan ze huilen. Hij kan het toch niet verder vertellen.

Elske tilt haar hoofd op en door haar tranen heen kijkt ze naar de boerderij van opa, die zo heel ver weg lijkt. Dan kijkt ze naar de blauwe lucht. Nog veel hoger dan die blauwe lucht woont de Heere, de Heere, Die ook zo heel ver weg lijkt. En toch klinkt het zomaar uit haar mond, de woorden die oma zei: 'Heere, helpt U toch!'

Wonderlijk gemaakt

Mama loopt met Salomé naar het wiegje. 'Wil je de baby even vasthouden?' Salomé is erg blij met haar zusje. Wat is de baby toch mooi! Kijk eens naar de kleine handjes, de vingertjes en de nageltjes. Zo wonderlijk gemaakt.

Als er bij jou thuis of bij iemand die je kent een baby geboren is, mag je de baby weleens vasthouden. Je ziet dat het kindje alles heeft: ogen, oren, armen en benen. Onder de zegen van de Heere mag het gaan groeien. Wie zorgt ervoor dat een kindje al zo wonderlijk groeit in de buik van de moeder? In Psalm 139 staat het antwoord: 'Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn Uw werken; ook weet het mijn ziel zeer wel.' In deze psalm lees je over een ongeformeerde klomp. We kunnen zelfs niet begrijpen hoe wonderlijk het is zoals een kindje wordt gevormd.

Er worden ook baby's geboren die niet gezond zijn, of waar niet alles goed gegroeid is. Er zijn kinderen die anders begaafd zijn. Ken je zulke kinderen die niet zo goed kunnen lopen of kunnen zien? Of die het leren op school erg moeilijk vinden? Weet dan dat ook deze kinderen door de Heere geschapen zijn. Ook zij zijn wonderlijk gemaakt! We mogen voor deze kinderen bidden en voor hen zorgen.

Ook al ben je gezond geboren en groei je goed, dan nog is het niet volmaakt. Je wordt al geboren met een zondig hart! Dat kunnen we in Psalm 51 lezen. David zegt in vers 7: 'Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.' Zul je vragen om een hart dat de Heere vreest? Dat is belangrijker dan gezond en verstandig zijn!

D. VAN WIJNGAARDEN, VEENENDAAL

Ds. Labee over:

O Geest, zend Uwen troost ons neer

Wilt u iets schrijven over die regel uit de Avondzang, vers 7: 'O Geest, zend Uwen troost ons neer'?

Verzuchting

We hebben het aan uitgevers te 'danken' dat we meer gezangen achterin onze Bijbel hebben dan de bedoeling was. Onze Dordtse Synode (1618-1619) bepaalde in de kerkorde: 'In de kerken zullen alléén gezongen worden de 150 psalmen Davids, de Tien Geboden, het Gebed des Heeren, de Twaalf Artikelen des Geloofs en de Lofzangen van Maria, Zacharias en Simeon. Het gezang 'O God, Die onze Vader zijt...' enz. wordt in de vrijheid der kerken gelaten, dat ze hetzelfde gebruiken of niet, zoals zij goed vinden. De rest van de gezangen zal men uit de kerken weren en zo er misschien enige alrede in de kerken zijn ingevoerd, zullen die op de gevoeligste wijze daaruit verdreven worden' (artikel 69).

Verwonderlijk genoeg is afgeweken van dit besluit en behielden de Morgenzang en de Avondzang een plaats.

Nog opmerkelijker: het zevende vers van de Avondzang is meestal de afsluiting van de leesdienst of het 'stichtelijke woord' van de studenten van onze Theologische School... Nu zal niemand de rijkdom van dit vers betwisten. Het is allereerst een treffende belijdenis van de Drie-eenheid, met drie verzuchtingen: 'O Vader, dat Uw liefd' ons blijk; O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk; O Geest, zend Uwen troost ons neer'. En het eindigt met een doxologie of lofprijzing: 'Drie-enig God, U zij al d'eer!'

J.C. Philpot
1802-1869

Tegelijk roept het toch de vraag op of er hier niet 'gebeden' wordt tot de Heilige Geest. We menen dat we daarover niet bezwaard hoeven te zijn en verwijzen graag naar onze 'ouden' die hierover mooie dingen hebben geschreven en/of gezegd.

Verwarring

Iets stilliger dan wij het persoonlijk enkele weken geleden hebben geschreven, heeft bijvoorbeeld ds. J.C. Philpot (1802-1869) de ruimte getekend in het gebed tot de Drie-enige God. De *hoofdlijn* blijft naar het voorbeeld dat de Koning van de Kerk, Jezus Christus, gaf in het 'Onze Vader'. Zowel de aanspraak die Hij heeft geleerd als de inhoud die de grote Voorbidder gaf, moeten ons dierbaar zijn. Nogmaals wijzen we erop dat onze vaders in de formuliergebeden voor de openbare gebeden in de eredienst altijd deze orde gebruiken: het gebed tot God de Vader om Zijn Geesteswerk, om Christus' wil. We wijzen ook graag op de gebeden van de reformator J. Calvijn (1509-1564) die we kunnen vinden in zijn Bijbelcommentaar.

Maar we wezen er ook al op dat er in de Heilige Schrift meerdere verzuchtingen zijn tot de Middelaar en de Heilige Geest. Philpot schrijft ("De gangen van Gods Kerk", deel 1, preek 9) over het persoonlijke gebed van een ware christen. Graag citeren we hem: 'Zijn niet sommigen uwer in verwarring geweest op dit punt - tot welke Persoon der Drie-eenheid u zou bidden? Soms hebt u gebeden tot de Vader, en dan weer is er die stille fluistering in uw hart geweest, dat u diende te bidden tot de Zoon; en als u dat hebt gedaan, hebt u het als verkeerd ervaren dat u niet tot de Heilige Geest bad; en ten slotte bent u zo verward geweest, dat u niet wist hoe eigenlijk te bidden. Dit is één van satans listen, u in het gebed te verstrikken, uw gedachten te verwarren, en uw geest in verwarring te brengen, door deze in verwarring brengende ingevingen te verwekken. Maar u kunt niet dwalen, indien u bidt tot al de Personen der Drie-eenheid, naar dat uw ziel wordt geleid. Als u ertoe wordt gebracht te bidden tot de Vader, bid dan tot de Vader; en als u ertoe wordt gebracht te bidden tot de Zoon, bid dan tot de Zoon; en indien u ertoe gebracht te bidden tot de Geest, bid dan tot de Geest.'

De Heere geve persoonlijk onderwijs over de drie Personen in het aanbiddelijke Wezen van God. Dan zullen ook de verzuchtingen van de Avondzang niet ontbreken.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.